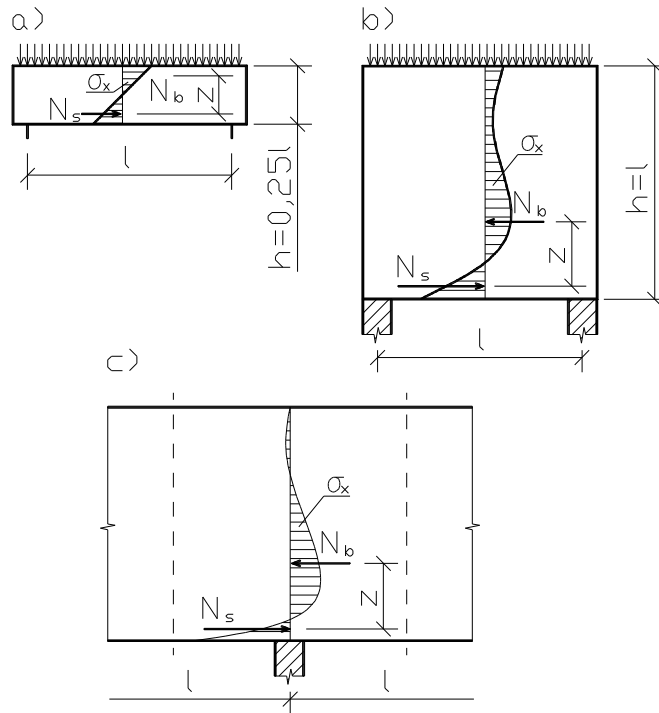

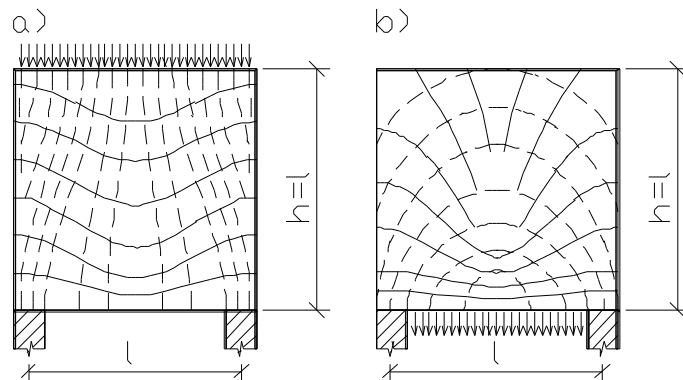
Stěnové nosníky

Stěnový nosník je plošný rovinný prvek uložený na podporách tak, že prvek je namáhán v jeho rovině. Porovnáme-li chování nosníků o výškách $h = 0,25l$ a $h = l$, při uvažování lineárně pružného chování materiálu (obr.1 a,b), vidíme, že je **průběh vodorovných napětí** σ_x u nosníku o výšce $h = l$ silně zakřivený, tahová zóna při dolním okraji nosníku je nízká. Silně zakřivený průběh σ_x lze zjistit i nad podporou spojitěho stěnového nosníku o výšce $h = l$ (obr. 22. 7. 63 c) . Zakřivení průběhu σ_x je patrné již od poměru $h/l = 0,4$ až $0,5$.

Obr. 1 Stěnové nosníky - průběh s_x podle teorie lineární pružnosti.

Názornou představu o statickém chování stěnových nosníků lze si učinit na základě **průběhu trajektorií hlavních napětí** (σ_1, σ_2), stanovených na základě výpočtu podle teorie lineární pružnosti.

Obr. 2 Stěnové nosníky - trajektorie hlavních napětí s_1, s_2

a) nosník zatížený na horním okraji

b) nosník zatížený při dolním okraji

Při **zatížení působícím na horním povrchu** probíhají tlakové trajektorie strmě k podporám, tahové trajektorie jsou k nim kolmé, tedy nejsou příliš skloněny směrem k podporám jako u běžných nosníků. Proto vznikají převážně svislé trhliny, takže postačí vodorovná výztuž. Nebezpečí porušení však vzniká u podpor, kde zakotvení výztuže a velký podporový tlak vyvoluje velké místní namáhání, proto tyto oblasti musíme patřičně vyztužit.

Při **zatížení působícím u dolního povrchu** tlakové trajektorie vytvářejí klenbu opřenou v podporách, přičemž zatížení je do určité míry zavěšeno na této klenbě. Tahové trajektorie při spodním povrchu jsou skoro vodorovné, vytvářejí táhlo klenby. Ve střední dolní části stěny jsou σ_1 i σ_2 tahové, bude zde zapotřebí i svislá tahová výztuž.

Návrh výztuže stěnového nosníku

Z praktického hlediska lze **prosté nosníky** považovat za stěnové, jestliže mají poměr $l/h \leq 2$;

tj. $h \geq 0,5 l$

spojité nosníky se doporučuje považovat za stěnové nosníky již tehdy, mají-li poměr $l/h \leq 2,5$;

tj. $h \geq 0,4 l$

kde l je rozpětí stěnového nosníku, za které se považuje menší z těchto hodnot:

- osová vzdálenost mezi podporami l ,

- 1,5 násobek světlosti l_n ,

h - celková výška stěnového nosníku.

Nosníky nižší než dle uvedených podmínek se vyšetřují jako trámy.

Výztuž stěnového nosníku lze rozdělit na hlavní a přidavnou.

Hlavní výztuž stěnového nosníku tvoří ta část veškeré výztuže, která se určuje podle zásad platných pro trémové nosníky.

Přidavnou výztuž stěnového nosníku tvoří ta část veškeré výztuže, kterou je třeba navrhnout vzhledem ke zvláštnostem chování stěnového nosníku.

1. Návrhové hodnoty ohybových momentů a posouvajících sil ve stěnovém nosníku potřebné pro dimenzování podle dále uvedených bodů 2, 6, a 5 se vypočtou za předpokladu, že jde o trémový nosník působící pružně. Ke zmenšení tuhosti trhlinami se přitom nepřihlíží. Stejně se stanoví **podporové reakce** potřebné pro posuzování podle bodu 6; v krajních podporách se však vypočtené hodnoty reakcí zvětší o 10 %.

2. Potřebná plocha průřezu hlavní výztuže se určí ze vztahu

$$A_s = \frac{M_{Ed}}{z f_{yd}}$$

kde M_{Ed} je návrhová hodnota ohybového momentu ve vyšetřovaném průřezu vyvozeného návrhovým zatížením, určená podle bodu 1,

f_{yd} - výpočtová pevnost výztuže v tahu,

z - rameno vnitřních sil, stanovené podle vztahů

u prostého nosníku

$$z = 0,2 (1 + 2 h)$$

přičemž se uvažuje nejvýše

$$z = 0,6 h;$$

u spojitého nosníku (nad podporou i v poli)

je-li $l/h \geq 2$; tj. $h \leq 0,5 l$

$$z = 0,7 h,$$

je-li $l/h < 2$; tj. $h > 0,5 l$

$$z = 0,2 (1 + 1,5 h)$$

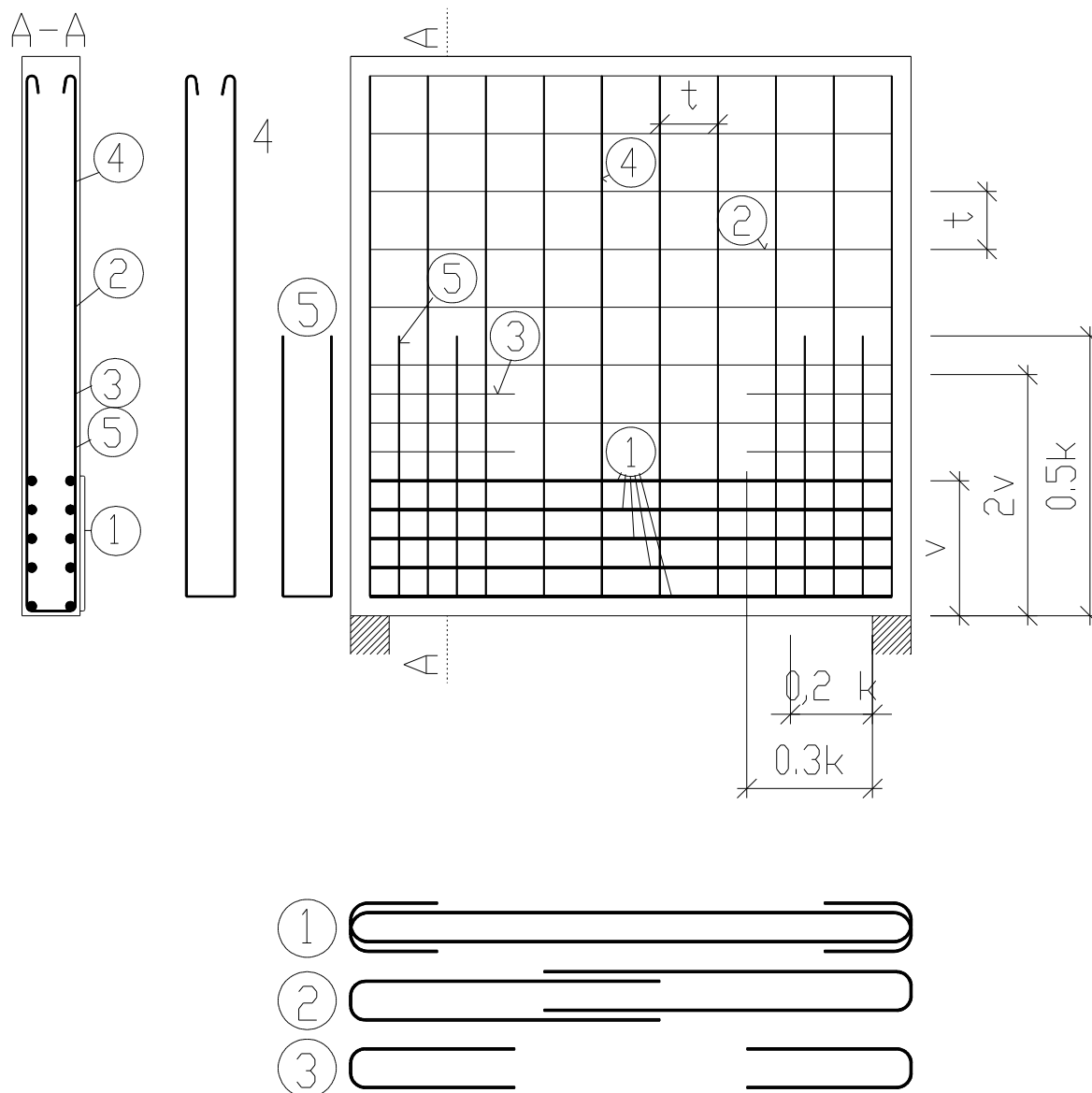
přičemž se uvažuje nejvýše $z = 0,5 l$

U prostých nosníků musí hlavní výztuž procházet od podpory k podpoře a musí být zakotvena tak, aby v líci podpory přenesla sílu nejméně rovnou $0,8 A_s \cdot f_{yd}$. Doporučuje se přitom použít výztuž menších průměrů, na koncích ohnutou a kotvenou u protějšího povrchu stěny (obr. 3). Výztuž se rozmístí při dolním okraji nosníku při obou površích, a to v pruhu vysokém

$$v = 0,25 h - 0,05 l,$$

ne však vyšším než

$$v = 0,2 l$$

Obr. 3 Stěnový nosník - schéma vyztužení

Hlavní výztuž v **poli spojitých nosníků** se rozmístí stejným způsobem jako u prostých nosníků. **Nad podporami spojitých nosníků** se hlavní výztuž rozdělí do pruhů B a C podle obr. 4:

do pruhu B se umístí výztuž o ploše průřezu

$$A_s^B = \frac{1}{2} \left(3 - \frac{1}{h} \right) A_s$$

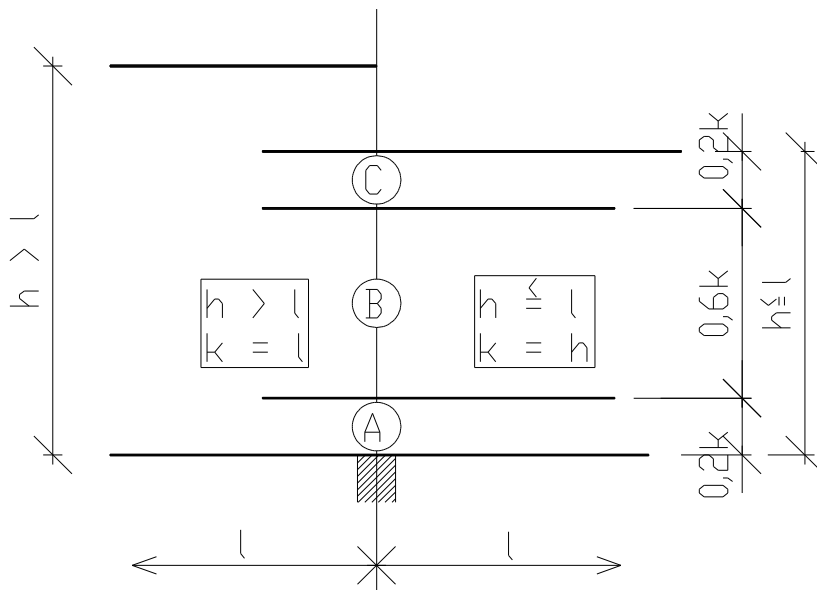
do pruhu C výztuž o ploše průřezu

$$A_s^C = \frac{1}{2} \left(\frac{1}{h} - 1 \right) A_s$$

kde A_s je plocha průřezu výztuže určená podle.

Je-li $h > l$, veškerá výztuž se umístí v pruhu B. Poloha pruhů se měří od dolního okraje.

Polovina výztuže nad podporou musí proběhnout přilehlými poli. Druhá polovina výztuže se zakotví ve vzdálenosti $0,4k$ od líce podpory. Přitom k je menší z hodnot l nebo h (obr. 4).

Obr. 4 Spojitý stěnový nosník - pásma rozmístění hlavní výztuže

3. Působí-li zatížení (bez přihlednutí k zatížení vlastní tíhou) na **horní okraj stěnového nosníku**, je třeba při obou svislých površích nosníku navrhnout **ortogonální síť** (obr. 3), obemykající hlavní výztuž. Vzdálenost t jednotlivých prutů sítě nesmí být větší než 150 mm. Celková průřezová plocha (u obou povrchů) výztuže v jednom směru se určí ze vztahu

$$a_{s,tr} = \alpha b, \text{ ne však více než } a_{s,tr} = 600 \text{ mm}^2,$$

kde b je tloušťka stěny,

α součinitel zaváděný hodnotou $\alpha = 0,0025$.

V oblasti podpor se množství přídavné výztuže zdvojnásobí a rozmístí se podle obr. 3. V obr. 3 je k menší z hodnot h a l , v je výška pruhu.

U spojitých nosníků lze do vodorovné části přídavné výztuže započítat i hlavní výztuž.

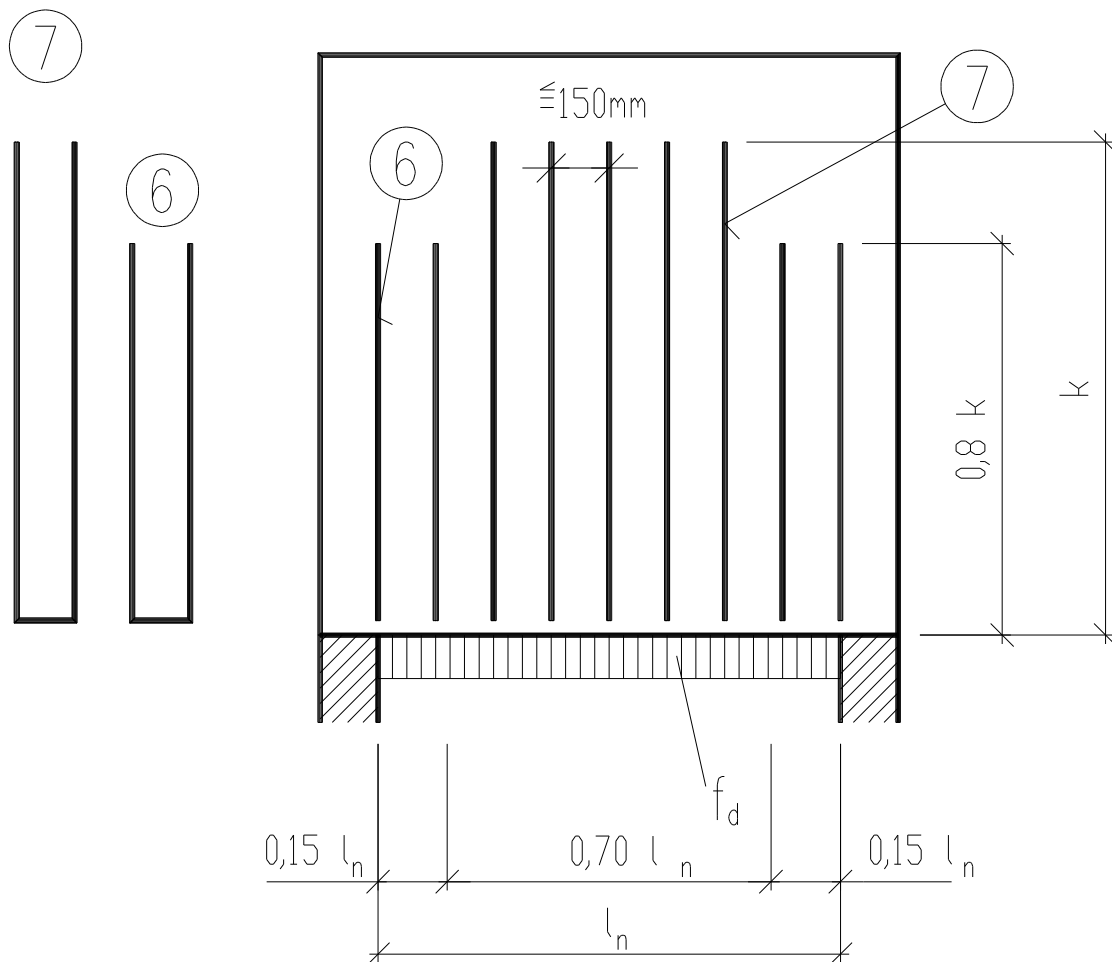
4. Působí-li zatížení na dolním okraji nosníku, navrhnou se kromě ortogonální sítě určené podle bodu 3 **třmínky** obemykající hlavní výztuž (obr. 5) o celkové průřezové ploše,

$$A_{ss} = \frac{f_d l_n}{f_{yd}}$$

kde f_d je návrhová hodnota rovnoměrného zatížení působícího na nosníku.

dolním okraji

Třmínky se rozmístí podle obr. 5, kde je opět k menší z hodnot l nebo h .

Obr. 5 Třmínky při zatížení působícím na dolním okraji stěnového nosníku

5. Nad podporou nosníku musí být splněna podmínka

$$V_{Ed} \leq V_{Rd}$$

kde V_{Ed} je návrhová hodnota posouvající síly vyvozené návrhovým zatížením, stanovená v průřezu nad teoretickou podporou podle bodu 1

V_{Rd} - smyková únosnost stanovená ze vztahu

$$V_{Rd} = 0,10 \ b \ k f_{cd}$$

kde b je tloušťka stěny,

k - menší z hodnot l a h ,

f_{cd} - návrhová pevnost betonu v tlaku

Je-li stěnový nosník zatížen **břemeny nad podporami**, zvětší se posouvající síla V_{Sd} při posouzení nad vnitřními podporami o hodnotu

$$\Delta V_{Ed} = \frac{k-2c}{2k} F_d$$

nad krajní podporou o $2 \ \Delta V_{Ed}$. Přitom c je šířka podpory.

6. V podporách stěnového nosníku musí být splněny podmínky:

v krajní podpoře

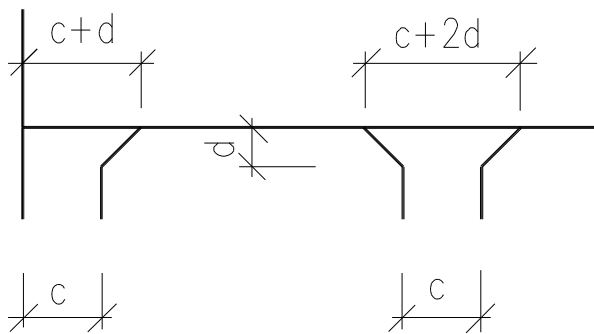
$$A_{Ed} \leq 0,8b(c + d)f_{cd}$$

ve vnitřní podpoře

$$A_{Ed} \leq 1,2b(c + 2d)f_{cd}$$

kde A_{Ed} je návrhová hodnota reakce vyvozená návrhovým zatížením, stanovená podle bodu 1
 b - tloušťka stěny,
 c, d - rozměry podle obr. 6.

Rozměr c se však do výpočtu zavádí nejvýše hodnotou rovnou $0,2l$

Obr. 6 Podepření stěnového nosníku - označení